

ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๕

แปล โดยพยัญชนะ

๑. สตุถา อาม ภิกขเว อิมสฺมี อุตฺตภาเว กาเลน อปฺปฏิรูป
 มรณํ ลทฺฐํ ปุพฺพเพ กตฺกมฺมสฺส ปน เตน ยุตฺตเมว ลทฺฐนฺติ วตฺวา เตหิ
 ยาจิโต ตสฺส ปุพฺพกมฺมํ กเถสิ

อติเต กิร พาราณสีรณฺโวย วิชิต เอกสฺส ปจฺจนตฺคามสฺส
 อฏฺฐวีมุข โจรา วิหรนฺติฯ ราชา อฏฺฐวีมุข เอกํ ราชภฺภูํ จเปติ ฯ โส ภตฺตี
 คเหตุวา มนุสฺเส อโรโต ปาริ เนติ ปารโต อโร อานเนติฯ อเถโก
 มนุสฺโส อภิรูปํ อุตฺตโน ภริยํ จุลลยานกํ อารोเปตฺวา ตํ จานํ อคฺมาสิฯ
 ราชภฺภูํ ตํ อิตฺถิ ทิสฺวาว สลฺยชาตฺสิเนโห เตน อฏฺฐวี โน สามิ
 อตฺถิกฺกามาเหตี วุตฺเตปิ อิทานิ วิกาโล ชาโต ปาโตว อตฺถิกฺกามาเสสามีติ
 อหาฯ สกาโล สามิ อิทาเนว โน เนหิติฯ นีวตฺต โภ อมฺหากํเยว
 เคเห อหาโร จ นีวาโส จ ภวิสฺสตีติ ฯ โส เนว นีวตฺติตฺตํ อิจฺฉิฯ
 อิตโร ปุริสํ สลฺยํ ทตฺวา ยานกํ นีวตฺตาเปตฺวา อนิฉฺจนตฺสเสว
 ทวารโกฏฺฐเก นีวาสํ ทตฺวา อาหารํ ปฏฺฐิยาทาเปสิฯ ตสฺส ปน เคเห
 เอกํ มณฺริตฺนํ อตฺถิ ฯ โส ตํ ตสฺส ยานกนฺตเร ปกฺขิปาเปตฺวา ปจฺจสกาเล
 โจรานํ ปวิฏฺฐสทฺทํ การเสสิฯ อถสฺส ปุริสา มณฺริตฺนํ สามิ โจเรหิ
 คหิตฺนฺติ อโรเจสุํ ฯ โส คามทฺวารเส อารกฺขํ จเปตฺวา อนฺโตคฺคามโต
 นิกฺขมฺนฺเต วิจินาถาติ อหาฯ อิตโรปิ ปาโตว ยานกํ โยเชตฺวา ปายาสิฯ

แปล โดยอรรถ

๒. อตฺตสฺส ยานกั โสเชนฺตนา อตฺตนา จปีตํ มณฺริตฺนํ ทิสฺวา
 สนฺตชฺเชตฺวา ตฺวํ มณฺี คเหตุวา ปลายสีติ โปเถตฺวา คหิโต โน สามิ
 โจโรติ คามโกชกสฺส ทสฺเสสุํ ฯ โส ภฎฺกสฺส วต เม เกเห นีวาสํ
 ทตฺวา ภตฺตํ ทินฺนํ มณฺี คเหตุวา คโต คณฺฺหถ นํ ปาปปฺริสฺนฺติ
 โปธาเปตฺวา มาเรตฺวา ฉทฺทาเปสิ ฯ อิทฺนฺตสฺส ปุพฺพกมฺมํ ฯ โส ตโต
 จูโต อวีจิมฺหิ นินฺพพฺตฺติตฺวา ตตฺถ ทิฆรตฺตํ ปจฺติวา วิปาการเสเสน
 อตฺตภาวสฺเต ตเถว โปถิโต มรณฺํ ปาปฺณิ ฯ

เอวํ สตฺถา มหากาลสฺส ปุพฺพกมฺมํ ทสฺเสตฺวา ภิกฺขเว เอวํ อิเม
 สตฺเต อตฺตนา กตปาปกมฺมเมว จตฺตสฺ อปาเยสุ อภิมตฺถตฺติ วตฺวา อิมํ คาลมาห

อตฺตนา หิ กตํ ปาปํ อตฺตรชฺ อตฺตสมฺภวํ

อภิมตฺถติ ทุมฺเมธํ วชฺริํ วมฺหยํ มณฺินฺติ ฯ

ตตฺถ วชฺริํ วมฺหยํ มณฺินฺติ วชฺริํ ว อมฺหมยํ มณฺี ฯ อิทํ วุตฺตํ
 โหติ ยถา ปาสาณมยํ ปาสาณสมฺภวํ วชฺริํ ตเมว อมฺหมยํ มณฺี อตฺตโน
 อฏฺฏจฺานฏฺฏจฺานสงฺฆาตํ ปาสาณมณฺี ขาทิตฺวา นิทฺทานิทฺทํ ขณฺฺฑาขณฺฺฑํ กตฺวา
 อปฺริโลกํ กโรติ เอวเมว อตฺตนา กตํ อตฺตนิ ขาตํ อตฺตสมฺภวํ ปาปํ
 ทุมฺเมธํ นินฺปฺปณฺณํ ปุคฺคํ จตฺตสฺ อปาเยสุ อภิมตฺถติ วิทฺธฺเสตฺติติ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.๕. ๓

แปล มคอเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ. พระศาสดา ตรัสแล้วว่า คุณก่อนภิกษุ ท. เออ อ. ความตาย อันไม่สมควร อันอุบาสกชื่อว่ากาละได้แล้ว ในอรรถภาพนี้ แต่ว่า อ. ความตาย อันควรแล้ว แก่กรรม อันอันตน กระทำแล้ว ในกาลก่อน นั้นเทียว อันอุบาสก ชื่อว่ากาละนั้น ได้แล้ว ดังนี้ ผู้อันภิกษุหนุ่มและสามเณร ท. เหล่านั้น ทูลอ้อนวอนแล้ว ตรัสแล้ว ซึ่งกรรมในกาลก่อน ของอุบาสกชื่อว่ากาละนั้น ว่า ได้ยินว่า ในกาลอันเป็นไปล่วงแล้ว อ. โจร ท. ย่อมอยู่ ที่ปากแห่งดง ของหมู่บ้านอันเป็นที่สุดเฉพาะหมู่บ้านหนึ่ง ในแวนแคว้น ของพระราชเจ้าผู้ทรง เป็นใหญ่ในพระนครชื่อว่าพาราณสี ฯ อ. พระราชา ย่อมทรงตั้ง ซึ่งราชภักุ คนหนึ่ง ที่ปากแห่งดง ฯ อ. ราชภักุ นั้น รับเอาแล้ว ซึ่งค่าจ้าง ย่อมนำไป ซึ่งมนุษย์ ท. จากปากในสู่ปากนอก ย่อมนำมา ซึ่งมนุษย์ ท. จากปากนอก สู่ปากใน ฯ ครั้งนั้น อ. มนุษย์คนหนึ่ง ยกขึ้นแล้ว ซึ่งภรรยา ของตน ผู้มีรูปงาม สู่ยานน้อย ได้ไปแล้ว สู่ที่นั้น ฯ อ. ราชภักุ เห็นแล้ว ซึ่งหญิงนั้นเทียว เป็นผู้ มีความรักอันเกิดพร้อมแล้ว เป็น ครั้นเมื่อคำว่า ข้าแต่ นาย อ. ท่าน ยังเรา ท. จงให้ก้าวล่วง ซึ่งดง ดังนี้ อันมนุษย์นั้น แม้กล่าวแล้ว กล่าวแล้วว่า อ. กาลนี้ เป็นสมัยมีกาลไปปราศแล้ว เกิดแล้ว อ. เรา ยังท่าน ท. จักให้ก้าวล่วง ในเวลา เช้าเทียว ดังนี้ ฯ อ. มนุษย์นั้น กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ นาย อ. กาลนี้ เป็นสมัย เป็นไปกับด้วยกาล ย่อมเป็น อ. ท่าน จงนำไป ซึ่งเรา ท. ในกาลนี้นั้นเทียว ดังนี้ ฯ อ. ราชภักุ กล่าวแล้วว่า คุณก่อนท่านผู้เจริญ อ. ท่าน จงกลับ อ. อาหาร ด้วย อ. ประเทศเป็นที่อยู่อาศัย ด้วย จักมี ในเรือน ของเรา ท. นั้นเทียว ดังนี้ ฯ อ. มนุษย์นั้น ไม่ปรารถนาแล้ว เพื่ออันกลับนั้นเทียว ฯ อ. ราชภักุ นอกนี้ ให้แล้ว ซึ่งสัญญา แก่บุรุษ ท. ยังยานน้อย ให้กลับแล้ว ให้แล้ว ซึ่งประเทศเป็นที่อยู่อาศัย

ใกล้ซุ้มแห่งประตู ยังบุคคล ให้ตระเตรียมแล้ว ซึ่งอาหาร เพื่อมนุษย์นั้น ผู้ไม่ปรารถนาอยู่นั้นเทียว ๆ ก็ อ. รัตนะคือแก้วมณี ดวงหนึ่ง มีอยู่ ในเรือนของราชภักดิ์นั้น ๆ อ. ราชภักดิ์นั้น ยังบุคคลให้ใส่เข้าแล้ว ซึ่งรัตนะคือแก้วมณีนั้น ในระหว่างแห่งยานน้อย ของมนุษย์นั้น ยังบุคคลให้กระทำแล้ว ซึ่งเสียงแห่งโจร ท. เข้าไปแล้ว ในกาลเป็นที่จัดเฉพาะซึ่งมีด ๆ ครั้งนั้น อ. บุรุษ ท. บอกแล้วว่า ข้าแต่ นาย อ. รัตนะคือแก้วมณี อันโจร ท. ถือเอาแล้ว ดังนี้ แก่ราชภักดิ์นั้น ๆ อ. ราชภักดิ์นั้น กล่าวแล้วว่า อ. เจ้า ท. ตั้งไว้แล้ว ซึ่งการอารักขาที่ประตูแห่งหมู่บ้าน ท. จงคัน ซึ่งชน ท. ผู้ออกไปอยู่ จากภายในแห่งหมู่บ้าน ดังนี้ ๆ อ. มนุษย์ แม้นอกนี้ ประกอบแล้ว ซึ่งยานน้อย ไปแล้ว ในเวลาเช้าเทียว ๆ

แปล โดยอรรถ

๒. ที่นั่น พวกคนใช้ของราชภักดิ์นั้น คั้นยานน้อยของมนุษย์นั้น พบแก้วมณีที่ตนซ่อนไว้ จึงขู่พูดว่า เจ้าลักเอาแก้วมณีหนีไป ดังนี้แล้ว ก็โบยแสดงแก่นายบ้านว่า นาย พวกผมจับโจรได้แล้ว ๆ เขาพูดว่า ตัวเราผู้เป็นถึงราชภักดิ์ ให้ที่พักอาศัยในเรือนแล้วยังให้ข้าว มันยังลักแก้วมณีไปได้ พวกเจ้าจงจับบุรุษช้วนั้น ดังนี้แล้ว จึงให้ช่วยกันทุบให้ตายแล้ว ให้ทิ้งเสีย ๆ นี่เป็นบุรพกรรมของมหากาลอุบาสกนั้น ๆ ราชภักดิ์นั้น เคลื่อนจากอัฐภาพนั้นแล้วบังเกิดในอเวจี ไหม้ในที่นั่นสิ้นกาลนาน ถูกทุบถึงความตายอย่างนั้นแล ใน ๑๐๐ อัฐภาพ เพราะวิบากที่ยังเหลืออยู่ ๆ

พระศาสดา ครั้นทรงแสดงบุรพกรรม ของมหากาลอุบาสกอย่างนั้นแล้ว ตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย บาปกรรม อันตนกระทำไว้นั้นแล ย่อมอย่ายีสัตว์เหล่านี้ ในอบาย ๔ อย่างนี้ ดังนี้แล้ว ตรัสพระคาถานี้ว่า

บาปอันตนเองแล กระทำไว้ เกิดในตน มีตนเป็น
แดนเกิด ย่อมอย่ายิบบุคคล ผู้มีปัญญาทราวม ดูจเพชร
อย่ายี้แก้วมณี อันเกิดแต่หิน ฉะนั้น ๆ

บรรดาบทเหล่านั้น บทพระคาถาว่า วชิรํ วมุหํ มณิ ความว่า
 เปรียบดังเพชร ย่ำยี แก้วมณี ที่เกิดแต่หิน ฯ ท่านอธิบายคำนี้ไว้ว่า บาบ
 อันตนกระทำไว้แล้ว เกิดในตน มีตนเป็นแดนเกิด ย่อมย่ำยี คือ ขจัด บุคคล
 ผู้มีปัญญาทราม คือ ผู้ไร้ปัญญา ในอบาย ๔ เปรียบเสมือน เพชรอันสำเร็จ
 จากหิน มีหินเป็นแดนเกิด กัดแก้วมณี ที่เกิดแต่หิน คือ แก้วมณีอันสำเร็จแต่หิน
 ซึ่งนับว่าเป็นที่ตั้งขึ้นของตณฺ์นั้นนํแล คือ ทำให้เป็นช่องน้อยช่องใหญ่
 ให้เป็นท่อนน้อยท่อนใหญ่ ทำให้ใช้สอยไม่ได้ ฉะนั้น ฯ